



Werkbeurzen 2001



*fonds Pascal Decroos*

VOOR BIJZONDERE JOURNALISTIEK <sup>vzw</sup>

KOLONEL BOURGSTRAT 90 B-1030 BRUSSEL

TEL 02.705.59.19 FAX 02.705.59.29

E-MAIL [INFO@FONDSPASCALDECROOS.COM](mailto:INFO@FONDSPASCALDECROOS.COM)

WEBSITE [WWW.FONDSPASCALDECROOS.COM](http://WWW.FONDSPASCALDECROOS.COM)

# Toegekende werkbeurzen

## Toegekende werkbeurzen

### Doelstelling

---

De doelstelling van het Fonds Pascal Decroos voor Bijzondere Journalistiek is journalisten in staat te stellen journalistieke projecten van bijzondere aard en kwaliteit uit te voeren. De steun wordt verleend in de vorm van een subsidie aan individuele journalisten. Ze moeten kunnen aantonen dat hun project ongebruikelijke hoge kosten met zich meebrengt of zo tijdrovend van aard is dat de normale honorering van redactie of uitgeverij niet voldoende is om het project te realiseren. De projecten moeten uitstijgen boven de reguliere verslaggeving, de dagelijkse journalistiek of het correspondentschap. Het onderwerp of thema moet bijzonder zijn, of anders de benadering of invalshoek.

### Procedure

---

Het opzet en de aanpak van de ingediende projecten moeten overtuigen: de plannen dienen goed doordacht en uitgewerkt te zijn, de wijze van informatievergaring (archief, interviews, reizen) met een goede onderlinge samenhang vertonen en er moet een reële kans op uitvoerbaarheid zijn. De aanvrager moet desgewenst – afhankelijk van het soort project – kunnen aantonen dat hij of zij over de nodige kennis, geschiktheid of ervaring beschikt om het plan te kunnen uitvoeren. Voorafgaand aan het subsidieverzoek ontvangt de aanvrager een leidraad waarin voorwaarden vermeld staan waaraan een verzoek moet voldoen. De aanvrager kan desgewenst van tevoren zijn of haar verzoek mondeling bespreken met de algemeen secretaris van het Fonds. De Jury komt om de drie maanden bijeen om de binnengekomen subsidieaanvragen te beoordelen. In geval van afwijzing ontvangt de subsidieaanvrager een korte motivering van de beslissing van de Jury. Totaalbudget werkbeurzen: vijf miljoen BEF. De helft van het budget wordt prioritair voorzien voor onderzoeksprojecten.

### Aantallen

---

Sinds het ontstaan ontving het Fonds 95 aanvragen (incl. opstartjaar 1999). In 2001 kreeg het Fonds 45 aanvragen. Daarvan werd geen enkele op niet-inhoudelijke gronden afgewezen. De Jury heeft in totaal vier keer vergaderd. Van de 45 subsidieverzoeken 2001 werden er 27 goedgekeurd, 18 aanvragen werden na beoordeling afgewezen. De Jury kende een totaal subsidiebedrag toe van 115.865,43 EUR (4.674.000 BEF). Van de 27 gesteunde projecten werden er reeds 5 afgewerkt, 40 zijn op 10 december 2001 nog in productie.

### Boeken / Artikels dag- en weekblad / TV / Radio / Fotoreportage / Multimedia

---

Ook in 2001 worden heel wat van de aanvragen opgestart met de bedoeling om gepubliceerd te worden in meer dan één medium. Veelal krijgt een boek een voorpublicatie in een krant of tijdschrift. Ook TV-reportages worden ondersteund door een artikel in krant of tijdschrift. Twaalf van de werkbeurzen gingen naar artikels in kranten en tijdschriften, vijftien naar boeken. In drie van de gevallen was het een combinatie van de twee. Eén werkbeurs waren bestemd voor vooronderzoek van een televisiereportage, één fotoreportage, twee radioreportages en zes internetprojecten.

## Onderzoeksjournalistiek / vooronderzoek / starterssubsidie / bijzondere journalistiek

Het Fonds onderscheidt vier vormen van financiering die in aanmerking komen voor een Werkbeurs naargelang de aard en de fase van het voorgestelde project: [I] vooronderzoek dat zal leiden tot een journalistiek product; [II] starterssubsidie voor beginnende journalisten; [III] bijzonder journalistiek project; [IV] project voor onderzoeksjournalistiek. De aanvrager moet aanduiden aan welke vorm zijn/haar voorstel beantwoordt. Indien het gaat om projecten bestemd voor de audiovisuele media, financiert de werkbeurs enkel de journalistieke research.

Van de in totaal 45 aanvragen voor een werkbeurs horen er 36 thuis in de categorie bijzondere journalistiek, 5 in de categorie onderzoeksjournalistiek, 2 vooronderzoeken en 2 starterssubsidies.

## Statuut van de aanvrager

20 zelfstandigen (freelancers), 21 aanvragers zijn bedienden, 3 werkzoekenden, en 1 student.  
14 zelfstandigen kregen een werkbeurs en 13 bedienden.

Seniors; 35 aanvragen, 25 ontvingen een beurs.

Juniors: 10 aanvragen, 2 ontvingen een beurs.

# Leidraad subsidieaanvraag

## Leidraad subsidieaanvraag

(samenvatting van het reglement Werkbeurzen)

- Zowel beginnende (starters) als ervaren journalisten (seniors) kunnen een project indienen dat in de reguliere journalistiek niet gerealiseerd kan worden, dat grote nieuwswaarde en diepgang heeft en terzelfdertijd origineel, innovatief en tijdrovend is.
- De aanvrager moet journalist (schrijvende of audiovisuele pers) zijn of kunnen aantonen dat hij/zij een carrière in de journalistiek ambieert. Referenties in de vorm van personen en/of verwijzingen naar eerder werk zijn daarbij onmisbaar.
- Alleen natuurlijke personen komen in aanmerking voor een Werkbeurs.
- Onderzoeks- of bijzondere journalistieke projecten hebben een voor Vlaanderen relevante thematiek.
- Het Fonds Pascal Decroos kent vier soorten werkbeurzen toe:
  - BIJZONDERE JOURNALISTIEK
  - ONDERZOEKSJOURNALISTIEK Een werkbeurs onderzoeksjournalistiek stelt de aanvrager in staat zich gedurende langere tijd met een onderwerp bezig te houden.
  - VOORONDERZOEK Indien niet duidelijk is of onderzoek tot een bepaald verwacht resultaat zal leiden, is het mogelijk een Werkbeurs aan te vragen voor vooronderzoek.
  - STARTERSSUBSIDIE Beginnende journalisten kunnen in sommige gevallen in aanmerking komen voor een starterssubsidie.
- De aanvrager moet de haalbaarheid van het project kunnen aantonen. Voor seniors is de principiële toezegging van een medium om het journalistieke product te plaatsen een voorwaarde, voor starters is dit een extra pluspunt.
- Alle journalistieke eindproducten komen in aanmerking: kranten- en magazinereportages, radio- en tv-documentaires en -series, fotoreportages en -boeken en journalistieke non fictie boeken.
- Over de toekenning van de Werkbeurzen wordt beslist door een onafhankelijke jury op basis van objectieve criteria.
- In de jury zetelen journalisten met een ruime ervaring in het vak.
- De Werkbeurzen zijn totaal onafhankelijk van commerciële belangen.
- ROYALTIES Het honorariumgedeelte van de toegekende werkbeurs zal tot 75 procent van het uitgekeerde bedrag worden terugbetaald uit eventueel te ontvangen royalties.
  - De aanvrager bezorgt de uitgever/producer een kopie van deze overeenkomst.
  - De eerste schijf wordt pas uitgekeerd na ontvangst van het akkoord met de uitgever.
  - De aanvrager verbindt er zich toe dat deze afspraak nageleefd wordt.
- De helft van het budget Werkbeurzen is prioritair voorzien voor onderzoeksjournalistiek.

### Ledenwerving

---

Op 18 november 2001 startte het Fonds haar nieuwe ledenwervingscampagne. Immers de steun van haar leden is essentieel in de werking van het Fonds. En dit om meer dan één reden. De inschrijving van talrijke leden overtuigde de Vlaamse Regering dat kwaliteitsjournalistiek niet een elitaire zaak van enkelen is, maar dat het een brede groep van de bevolking interesseert. Het besluit van de Vlaamse Gemeenschap bepaalt ook dat de totale begroting van het Fonds slechts voor 65% uit overheidsmiddelen mag bestaan. De rest moet aangevuld worden met lidgelden en sponsoring.

Een goede ledenwerving is voor de toekomst van het Fonds essentieel: om de belangstelling in kwaliteitsjournalistiek levendig te houden en de financiering van de werkbeurzen te verzekeren.

LEDENVOORDEEL De leden worden nauw betrokken bij de werking van het Fonds: we nodigen de leden uit op alle activiteiten. Zij ontvangen minstens twee keer per jaar de Nieuwsbrief van het Fonds en de e-brieven via e-mail.

Gewone leden betalen 25,00 EUR (studenten betalen 12,5 EUR), steunende leden 60,00 EUR, ereleden 125,00 EUR. Voor bedrijven is dat respectievelijk 60,00 EUR (gewoon lid), 125,00 EUR (steunend lid) en 250,00 EUR (erelid). In 2001 betaalden 320 journalisten, uitgevers, productiehuisen, ... lidgeld, goed voor een som van ongeveer 450.000 BEF. (11.200 EURO).

### E-brief

---

Het Fonds heeft in de loop van het jaar 10 e-brieven verstuurd met informatie omtrent de selectie van de werkbeurzen. (databank van 1.152 adressen van mensen in de mediasector)

### Nieuwsbrief

---

In 2001 heeft het Fonds twee Nieuwsbrieven (2000 exemplaren) gepubliceerd met daarin informatie over de evenementen van het Fonds en een toelichting bij de toegekende werkbeurzen. Het biedt tevens een forum aan mensen met een mening over journalistiek.

### Advertentie

---

Dankzij de steun van Vlaamse kranten en tijdschriften (in advertentieruimte ter waarde van 3.323.000 BEF of 82.375 EUR in het jaar 2001) mag het Fonds Pascal Decroos nu reeds rekenen op een grote naambekendheid, zowel bij journalisten en uitgevers als bij het brede publiek.

MEDIUM	ADVERTENTIERUIMTE
Wereldwijd	50.000 BEF
Ché, P-Magazine, Teek	280.000 BEF
Vacature	400.000 BEF
De Morgen	400.000 BEF
Het Volk	108.000 BEF
Het Nieuwsblad	228.000 BEF
De Standaard	75.000 BEF
Humo	237.000 BEF
Menzo	88.000 BEF
Knack	400.000 BEF
Job@, Imediar	230.000 BEF
FET	340.000 BEF
Film & Televisie	45.000 BEF
Muziek & Woord, Ozmuze, Weliswaar	288.000 BEF
MaoMagazine	154.000 BEF
<b>TOTAAL</b>	<b>3.323.000 BEF</b>

## Website <http://www.fondspascaldecroos.com>

---

De website is met de steun van UUNet opgestart op 14 november 1999. Op 10 december 2001 hebben reeds 7.000 bezoekers zich aangemeld. Intussen is de site uitgebreid met een degelijk overzicht van websites over journalistiek in de wereld, naast een verzameling van sites van Vlaamse hogescholen en universiteiten waar je een opleiding voor journalist kunt volgen. Het Fonds krijgt immers via haar site heel wat vragen in verband met journalistiek en opleidingen in Vlaanderen, beroepsjournalistiek, enz.. Het Fonds probeert daarop te antwoorden door heel wat van die informatie op haar website ter beschikking te stellen. De site is uitgegroeid tot de portaalsite omtrent journalistiek in Vlaanderen.

Uiteraard kun je daarnaast alle informatie terugvinden over de Werkbeurzen en het Fonds.

Op 1 december 2001 zijn we gestart met onze e-Shop. De bedoeling is om daar postkaarten, foto's en dergelijke te verkopen, waarvan de opbrengst gaat naar journalistieke projecten.

## Lezingen scholen

---

Het Fonds stelt alles in het werk om beginnende journalisten op weg te helpen. Zo doet het Fonds een serieuze inspanning om de drempel te verlagen om aanvragen in te dienen door GRATIS lezingen te geven in hogescholen en universiteiten. Ook werd het Fonds dit jaar voor het eerst uitgenodigd in een middelbare school.

Universiteit Gent - communicatiewetenschappen  
Katholieke Hogeschool Mechelen, Dept. Handelswet. en Bedrijfskunde – campus De Ham - Coloma  
Nationaal Radio- & Filmtechnisch Instituut  
Erasmushogeschool Brussel - persopleiding  
Visitatie-instituut Gent (middelbaar onderwijs)

## Evenement: debat onderzoeksjournalistiek

---

Op 16 mei 2001 organiseerde het Fonds Pascal Decroos in samenwerking met Kunst en Democratie en de Louis Paul Boonstichting een Debat over 'Investigative journalism'. Het kaderde in het bredere Egon Erwin Kisch project, dat bestond uit een fototentoonstelling over de 'razende reporter', een prijs Egon Erwin Kisch en een debat over de literaire reportage in de 21e eeuw.

Het debat werd gevoerd door Charles Lewis van 'The Consortium of Investigative Journalism' (Washington) en Alain Lallemand (Le Soir) en geleid door Siel Van Der Donckt (VRT - TV Nieuwsdienst).

Het Fonds heeft met Charles Lewis nog enkele meetings mee helpen organiseren: Debat met Gunnar Weigand (woordvoerder van Chris Patten) voor SAIS Alumni, Open lunch debat in de Europese Commissie in het kader van het witboek dat de Commissie voorbereidt over 'governance', presentatie van 'Public Integrity' bij een 30-tal studenten van de Erasmushogeschool Brussel en een meeting bij The International Federation of Journalists.

## Prijs Egon Erwin Kisch

---

De Prijs Egon Erwin Kisch was bedoeld voor starters (minder dan twee jaar ervaring). Een artikel moest worden ingezonden. De eerste prijs was een boekenbon ter waarde van 495,00 EUR (20.000 BEF). Deze ging naar Heidi Verdonck. Het Fonds is van plan deze prijs om de twee jaar te organiseren.

## Vereniging voor Onderzoeksjournalistiek (VVOJ)

Sinds enkele maanden helpt het Fonds bij het tot stand komen van een organisatie met de naam De Vereniging van Onderzoeksjournalisten, afgekort tot VvOJ, en gevestigd te Amsterdam. Het is een vereniging naar Nederlands recht.

Doel

1. Het doel van de vereniging is het bevorderen van onderzoeksjournalistiek in het Nederlands taalgebied. Onder onderzoeksjournalistiek wordt verstaan: kritische en diepgravende journalistiek.

2. Om het doel te verwezenlijken kan de vereniging onder meer de volgende activiteiten organiseren of doen organiseren: uitwisseling van kennis en ervaring tussen onderzoeksjournalisten, opleiding en training van (aankomend) journalisten in onderzoeksvaardigheden, discussie over journalistieke ethiek, bevordering van openbaarheid van bestuur...

Een eerste activiteit zal plaats hebben in Utrecht, wellicht op 10 en 11 oktober: Nederlands-Vlaamse Conferentie over Onderzoeksjournalistiek.

## Vlaamse Scriptieprijs

Elk jaar leveren duizende studenten met bloed, zweet en tranen een afstudeerscriptie af. En elk jaar weer raken de meeste van die werkstukken slechts gelezen door één enkele docent, voorgoed in de vergetelheid. In Nederland werd de Nationale Scriptieprijs in 1991 ingesteld door Het Parool en de Universiteit van Amsterdam om althans een aantal scripties van dat droevige lot te redden. Ook het Fonds is overtuigd dat veel scripties een breder publiek dienen. Daarom zal het Fonds vanaf 2002 elk jaar een geldbedrag van 2.500 EUR uitloven, voor een afstudeerscriptie die niet alleen van hoog wetenschappelijk niveau is, maar tegelijk als basis kan dienen voor een opmerkelijk journalistiek verhaal. Reglement en timing volgen nog. Het Fonds doet alvast een oproep ter attentie van uitgevers en potentiële sponsors om eventueel zich aan te dienen.

Inzendingen worden beoordeeld op twee criteria:

1. Wetenschappelijke kwaliteit
2. Journalistieke bruikbaarheid, dat wil zeggen de mate van originaliteit, spraakmakendheid en toegankelijkheid in de onderwerpkeuze en de uitwerking daarvan.

De preselectie zal gebeuren op basis van een publiceerbaar artikel of een synopsis van de scriptie.